

Dendrologisk Forenings Træregister - DTR

Dendrologisk Forening har siden 2000-erne oprettet og vedligeholdt et register over bemærkelsesværdige træer i Danmark. Startskuddet til det danske træregister var en opgave, som førststuderende Helle Serup udarbejdede i 1996, og værktøjet var ikke kartotekskort, men digitale databaser af stigende kvalitet.

Allerede i 1863 beskrev Vaupel i "De danske Skove" et stort antal monumentale træer, især ege!

Træregisteret findes her: www.dendron.dk/dtr.

Indhold

Træregisteret indeholder ultimo 2024 ca. 2000 beskrivelser af 1600 forskellige træer i Danmark. Der er næsten 3700 fotos af de ca. 1450 træer.

Ud over at indsamle oplysninger om nye træer har en stor del af registreringsarbejdet bestået i at supplere databasen med præcise angivelser af lokalitet, højde og tykkelse og billeder for et stort antal træer.

De sidste par år er der indtastet oplysninger om ca. 150 forskellige træer om året.

Der er optaget træer tilhørende ca. 200 forskellige taxa (arter og varianter).

Der er af naturlige grunde flest egetræer i Træregisteret, de kan jo blive gamle.

Omvendt er der ikke mange birketræer, netop fordi de segner tidligt. Buske er kun medtaget i få tilfælde.

Træer, der dør, markeres som døde, men fjernes ikke fra Træregisteret. Det er ofte tilfældigt at vi får information herom. Danmarks første [Sparekasse-eg fra Holsteinsborg](#) er et sådant eksempel. Træet stod på godsets kirkegård, men alle rester fra træet er fjernet.

Formål og kriterier for optagelse

Et af formålene med Træregisteret er at danne overblik over hvilke træarter, der findes i Danmark og hvordan deres vækstforhold er. Desuden at fastholde viden om kulturbærende træer eller navngivne træer.

Træet skal være bemærkelsesværdigt, dvs. at det enten er stort, er gammelt, har en særlig form, er sjældent, har forbindelse til personer eller kulturelle begivenheder, eller har haft betydning som vænetræer.

[Kongeegen](#) er med en formodet alder på 1500-2000 år et eksempel på et gammelt træ. Der er et stort antal beskrivelser og referencer til netop dette træ i Træregisteret. Det er et eksempel på, at der er 400 flere beskrivelser end antallet af individer. I andre tilfælde kan der være registreringer af et træ gennem en lang periode, hvoraf man kan se udvikling eller det modsatte.

Eksempler på træer knyttet til historie: [kvindeege](#) (pga. valget i 1945) og [genforeningsege](#) (Sønderjylland blev igen dansk i 1920).

Andre eksempler er værnetræer, fx brandtræer eller skystræer. Kludetræer var øjetræer, hvor syge mennesker kunne ledes gennem et hul eller et øje i træet og på den måde "blive født på ny". Som regel skete det nøgent, og de aftagne klæder blev hængende på eller ved træet.

Hvor har DTR været anvendt

Træregisteret er ikke en bagvej til fredning, men på den anden side vil et træ, der er medtaget i Træregisteret blive kendt af flere mennesker og dermed påkalde sig større opmærksomhed i tilfælde af fare.

Et par eksempler: da der var planer om at bygge på det ubrugte baneareal ved Charlottenlund Station, var det naturligt at notere hvilke træer i den nærliggende Forstbotanisk Have, der i så fald ville være udsat for skygge og tørke.

Tilsvarende med tempeltræet ved plejehjemmet ved Læssøesgade-Ryesgade. På trods af Københavns Kommunes Træpolitik blev der i projekteringsfasen kun taget meget små hensyn til træet, der er et af Danmarks ældste tempeltræer.

Lokalitetsangivelserne (GPS-koordinater) har været anvendt som underlag for 3 forskellige bøger om egetræer.

Der er leveret dataudtræk om egetræer i forbindelse med en erhvervs-Ph.d.-afhandling af en medarbejder hos Naturstyrelsen.

Desuden har oplysningerne om egetræer dannet basis for skovbrugsafdelingens årringsanalyser af gamle ege og ægte kastanjer flere steder i landet.

Vedligehold

Selve databasestrukturen vedligeholdes af webmaster Leif Bolding. Han er både god og hurtig.

Hvor kommer data fra

Oplysningerne kommer dels fra skriftlige kilder som vandretursfoldere, skovkort, internettet og bøger om skovbrug og dels ved at opsøge træer i de forskellige landsdele. I den forbindelse besøges så vidt muligt også egnens allerede kendte bemærkelsesværdige træer for at bekræfte eller supplere oplysningerne om dem.

Et beskedent antal registreringer kommer fra mennesker, som gerne vil have "deres" træ med i Træregisteret. Det kan være ved en direkte henvendelse eller ved at oprette et nyt fund i Træregisteret. Det er desværre ikke muligt at sende billeder med i denne registrering, men de kan, evt. sammen med de øvrige oplysninger om træet, sendes til dtr@dendron.dk

Brugen

Der kan søges i Træregisteret på mange måder: efter kaldenavn, efter dansk eller latinsk navn, efter lokalitet (kommune, region), efter alder og størrelse og efter observatør.

Det er endnu ikke lykkedes at lave et danmarkskort med alle de registrerede træer, som man kan zoome ind på, og som hele tiden er opdateret. Til gengæld kan der downloades en KML-fil med alle træerne. Den kan anvendes direkte sammen med Google Earth.

Og vil du gerne have træernes data ind på et GPS-instrument, så findes der også et link til en GPX-fil på søgesiden.

20250104

Hans Erik Lund

Ansvarlig for Dendrologisk Forenings Træregister.